

Museum Tot Zover koopt doodsportret van Nicolaes Maes

Overleden kindje keert terug naar Nederland

Tot Zover, het Amsterdamse museum over leven en dood, heeft op een Zwitserse veiling zijn slag geslagen door een schilderij van de zeventiende-eeuwse meester Nicolaes Maes te kopen. Het gaat om een doodsportret van een kindje uit circa 1671. Zo voegt het museum een werk van een topschilder toe aan zijn collectie.

Schilderijen van grootheden als Rembrandt-leerling Nicolaes Maes (1634-1693) zijn normaal niet haalbaar voor het kleine Amsterdamse museum en directeur Guus Sluiter spreekt daarom van een grote stunt. Dankzij een tip van het Dordrechts Museum werd men op de veiling geattendeerd. “Het werk past niet in hun collectie maar ze vonden wel dat het werk terug moest naar een Nederlands museum. Het past perfect in onze collectie gedenkcultuur. Ons geluk was bovendien dat voor dergelijke portretten de markt klein is, zelfs al zijn ze gemaakt door een grote meneer als Maes. Dat maakte het betaalbaar.”

Bijzondere beeldvorm

Op het portret zien we een dreumes, een meisje, de ogen half gesloten. Dit geeft aan dat het kind niet dood geboren is, maar nog een tijd heeft geleefd. Dat het kindje overleden is blijkt uit de bloemenkrans op het hoofd, een zogeheten ‘hoetje’, dat beschermt tegen het kwaad. Geschilderde post-mortemporetten komen al in de zestiende eeuw voor en worden nog altijd gemaakt. Het museum was al langer op zoek naar een aansprekend schilderij van een overleden kindje, ook om een brug te maken naar vergelijkbare foto’s uit de collectie.

Aanwinst voor collectie Nederland

Bij de aanschaf werd Rudi Ekkart geraadpleegd. De oud-directeur van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie is specialist op het gebied van portretschilderkunst uit de zeventiende eeuw. Hij was meteen bijzonder enthousiast over de beoogde aanwinst. “Hoewel er veel werken van Nicolaes Maes in Nederlandse verzamelingen aanwezig zijn, vormt juist dit schilderij door zijn zeldzame thematiek een prachtige aanwinst voor de collectie Nederland. En des te mooier, aangezien deze aanwinst terecht komt in een museum waarin deze roerende beeltenis van een dood kindje zo voortreffelijk past.”

Kraambezoek? Beschuit met Maesjes

Na omzwervingen in Engeland en Zwitserland is het kindje nu weer thuis in Nederland. Tot 15 november is het schilderij in het museum te zien. Daarna wordt het gerestaureerd. Ook wordt onderzoek gedaan naar de identiteit van het kindje. Het museum heeft een online donatiepagina voor wie de restauratie van dit stukje Nederlands erfgoed willen steunen. Betaal 500 euro of meer en ontvang ‘kraambezoek’ – het schilderij mag een dag bij je in huis of op kantoor hangen.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)

Voor meer informatie of beeldmateriaal kunt u contact opnemen met Roos Bekkenkamp, r.bekkenkamp@totzover.nl of 020-6940482 / 06 10310134 (tijdens kantooruren). Voor hi-res foto's: <https://www.totzover.nl/over-het-museum/pers-en-beeld/>

Museum Tot Zover belicht de dood in al zijn facetten door middel van kunst, fotografie en historische objecten. Het museum is beslist niet zwaarmoedig, de toon is open en helder. Bekende tentoonstellingen zijn Funeral Train (**** de Volkskrant), De Vogelvanger (**** de Volkskrant) en Post Mortem. Het museum is gevestigd op begraafplaats De Nieuwe Ooster in Amsterdam.